

«فلسفه پویشی» «آلفرد نورث وایتهد» به‌عنوان یک نگرش نوین و تأثیرگذار در حوزه فلسفه معاصر، به بررسی روابط اندام‌وار و پیوسته میان عناصر مختلف هستی و فرآیندها می‌پردازد. این رویکرد، که برخاسته از بینش‌های فلسفی و علمی است، معتقد است که واقعیت، به‌هیچ‌وجه به‌عنوان یک مجموعه ثابت و ایستا از موجودات قابل درک نیست، بلکه به‌عنوان شبکه‌ای درهم‌تنیده و پویا از رویدادها و تغییرات بی‌پایان درک می‌شود. این تغییرات مداوم نشان‌دهنده یک دگرگونی دائمی در طبیعت هستی است. در این راستا، مفهوم «شدن» به‌عنوان بنیادی‌ترین اصل در تفکر ارگانیکسی وایتهد به تصویر کشیده می‌شود. اهمیت این موضوع به‌ویژه در فهم تغییرات پیوسته در هستی و تعاملات میان رویدادها و موجودات به وضوح قابل مشاهده است و همچنین تأثیر این تغییرات بر دیدگاه‌های الهیاتی و تصورات انسان از خداوند و جهان به‌طور کلی بسیار قابل تأمل است. پژوهش حاضر به دنبال آن است که با استفاده از روش تحلیلی، تأثیر فلسفه پویشی را در شکل‌گیری و گسترش «الهیات پویشی» مورد بررسی قرار دهد. از منظر الهیات پویشی، تصورات و دیدگاه‌های مربوط به خداوند به‌عنوان موجودی که در حال «پویش» و دگرگونی است، به وضوح با رویکرد سنتی که خدا را به‌عنوان موجودی ثابت و غیرقابل تغییر می‌شناسد، ناسازگار است. این تناقض می‌تواند تبعات و تحولات مهمی در اندیشه دینی معاصر و در فهم ما از روابط بین انسان و خداوند به همراه داشته باشد و به‌طور کلی، عرصه‌های جدید و چالش‌های جدی برای ایمان سنتی به وجود آورد.